

RP 55/2026 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om försvarsmakten

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att bestämmelserna om avgångsåldern i tjänster vid Försvarsmakten ändras så att de motsvarar den reglering i pensionslagen för den offentliga sektorn genom vilken pensioneringen till följd av förändringen i den förväntade livslängden har senarelagts.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING.....	3
1 Bakgrund och beredning.....	3
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Beredning.....	4
2 Nuläge och bedömning av nuläget	4
2.1 Avgångsålder och rätten att kvarstå i tjänst efter avgångsåldern	4
2.2 Bedömning av nuläget	6
3 Målsättning	7
4 Förslagen och deras konsekvenser	7
4.1 De viktigaste förslagen	7
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	8
5 Remissvar	9
6 Specialmotivering.....	11
7 Bestämmelser på lägre nivå än lag.....	14
8 Ikraftträdande	14
9 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning.....	14
LAGFÖRSLAG.....	16
Lag om ändring av lagen om försvarsmakten.....	16
BILAGA.....	21
PARALLELLEXT.....	21
Lag om ändring av lagen om försvarsmakten.....	21

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

I pensionslagen för den offentliga sektorn (81/2016) föreskrivs det om när rätten till pension börjar. Man kan gå i pension när den lägsta åldern för ålderspension uppnås. I pensionslagen för den offentliga sektorn finns det också bestämmelser om militärpensionssystemet.

När pensionslagen för den offentliga sektorn trädde i kraft senarelades pensioneringen med tre månader per år från och med 2018 så att det 2025 har uppnåtts en senareläggning av pensioneringen med två år.

Bestämmelser om avgångsåldrarna för Försvarsmaktens tjänster finns i 47 § i lagen om försvarsmakten (551/2007). Tjänstgöringsförhållandet upphör senast när avgångsåldern uppnås. För att undvika en situation där ett tjänstgöringsförhållande inom Försvarsmakten upphör vid avgångsåldern utan rätt till ålderspension ändrades i lagen om försvarsmakten 47 § om avgångsålder från och med ingången av 2018 så att den motsvarar reformen av pensionslagen för den offentliga sektorn.

Utöver den senareläggning av pensioneringen med två år fram till 2025 som föreskrivs i pensionslagen för den offentliga sektorn anpassas en militärs lägsta ålder för ålderspension till förändringen i den förväntade livslängden. På det sättet används en del av den förväntade längre livslängden i fortsättningen till arbete. Enligt 102 § i pensionslagen för den offentliga sektorn anpassas den lägsta åldern för ålderspension för en militär som är född 1973 eller senare och för en militär som tjänstgör i en tjänst som förutsätter flygarexamen och som är född 1983 eller senare till förändringen i livslängden. Den lägsta åldern för ålderspension fastställs genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet för det år då en militär fyller 54 år och en militär som tjänstgör i en tjänst som förutsätter flygarexamen fyller 44 år. Militärens lägsta ålder för ålderspension justeras med lika många månader som den lägsta ålder för ålderspension som avses i 83 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) avviker från den föregående lägsta ålder för ålderspension som fastställts i enlighet med lagen om pension för arbetstagare. Den lägsta åldern för ålderspension för en militär som är född 1973 justeras från 57 års pensionsålder, och den lägsta åldern för ålderspension för en militär som tjänstgör i en tjänst som förutsätter flygarexamen och som är född 1983 justeras från 47 års pensionsålder.

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer åldersgränserna årligen genom förordning senast en månad före ingången av det kalenderår från vilket det är tre år till den lägsta pensionsåldern. Den lägsta ålder för ålderspension som ska fastställas kan med högst två månader avvika från den föregående lägsta ålder för ålderspension som fastställts. Den lägsta åldern för ålderspension fastställs första gången genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet för 2027.

När bestämmelserna om avgångsåldrarna inom Försvarsmakten ändrades från ingången av 2018 föreskrevs det inte samtidigt om justering av avgångsåldrarna på motsvarande sätt som den ovan beskrivna justeringen av de lägsta pensionsåldrarna för militärer. I 47 § i lagen om försvarsmakten föreskrivs det för närvarande inte om avgångsåldern för officerare som är födda efter 1972 eller för tjänstemän som är yngre än de åldersklasser som nämns i bestämmelserna om avgångsåldern för andra militära tjänster. Det behövs bestämmelser om dem, eftersom avgångsåldrarna enligt statstjänstemannalagen (750/1994) inte lämpar sig för dessa militära tjänster. Också avgångsåldrarna för vissa militära och civila tjänster enligt

övergångsbestämmelser behöver justeras på motsvarande sätt som de lägsta pensionsåldrarna så att avgångsåldern justeras på ett jämlikt sätt också i fråga om dessa.

1.2 Beredning

Propositionen har beretts vid försvarsministeriet i samarbete med pensionsanstalten för den offentliga sektorn, Keva. Försvarsmaktens personalorganisationer hördes om lagförslaget i försvarsförvaltningens personalpolitiska samarbetsorgan den 5 mars 2026.

Utkastet till regeringsproposition offentliggjordes och sändes på remiss i februari 2026 i tjänsten utlåtande.fi. Remisstiden (26.2–26.3.2026) var kortare än anvisningarna anger, eftersom propositionsförslaget har begränsade konsekvenser och är lätt att tillägna sig.

Utlåtande begärdes av republikens presidents kansli, inrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, finansministeriet, Keva, Huvudstaben, Underofficersförbundet rf, Befälsförbundet rf, Upseeriliitto ry, Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf, Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf, Fackförbundet Pro rf, Maanpuolustuksen henkilökuntaliitto MPHL ry, Maanpuolustuksen Insinöörit MPI ry, Siviilijohtajien, erikoisupseerien ja asiantuntijoiden liitto SEAL ry, Puolustusvoimien diplomi-insinöörit ry och Suomen Konepäällystöliitto - Finlands Maskinbefälsförbund ry.

De inkomna utlåtandena och övriga beredningshandlingar som gäller regeringspropositionen finns i den offentliga webbtjänsten på adressen <https://valtioneuvosto.fi/sv/projekt> och har identifieringskod [PLM009:00/2025](https://valtioneuvosto.fi/sv/projekt).

Den fortsatta beredningen av propositionen har genomförts vid försvarsministeriet utifrån utlåtandena.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Avgångsålder och rätten att kvarstå i tjänst efter avgångsåldern

Antalet anställda vid Försvarsmakten uppgick i slutet av 2025 till ungefär 13 700, varav ca 81 procent var män och 19 procent kvinnor. Andelen män och kvinnor i personalen varierar mycket enligt personalgrupp. Kvinnornas andel inom militära tjänster varierar mellan 3 och 10 procent. I civila tjänster är kvinnornas andel däremot ca 44 procent.

Bestämmelser om pensionsåldern för personer som tjänstgör i militära tjänster inom Försvarsmakten finns i 102 § i pensionslagen för den offentliga sektorn. Pensionerna för dem som tjänstgör i civila uppgifter inom Försvarsmakten bestäms i huvudsak på samma sätt som för andra anställda inom den offentliga sektorn. En del av de civila som är anställda vid Försvarsmakten har dock rätt till ålderspension vid en avgångsålder som är lägre än åldern för ålderspension. Bestämmelser om deras avgångsålder finns i 47 § i lagen om försvarsmakten.

I 47 § i lagen om försvarsmakten föreskrivs det om avgångsålder och om rätten att kvarstå i tjänst efter avgångsåldern för tjänstemän i militära och vissa civila tjänster vid Försvarsmakten. Vid Försvarsmakten finns också tjänstemän i civila tjänster, i fråga om vilka avgångsåldern fastställs i statstjänstemannalagen (750/1994). De allmänna avgångsåldrarna inom staten är 68–70 år, graderade enligt födelseår.

Enligt 47 § 1 mom. 1 punkten i lagen om försvarsmakten är avgångsåldern för kommendören för Försvarsmakten 63–65 år graderad enligt födelseår.

Enligt 2 punkten i momentet är avgångsåldern 60–62 år graderad enligt födelseår för chefen för huvudstaben och i tjänsterna som general, amiral, Försvarsmaktens chefsingenjör, Försvarsmaktens överläkare, överste och kommodor, fältbiskop, militäröveringenjör, militäröverläkare samt militärprofessor och biträdande militärprofessor. I uppgifter som förutsätter flygarutbildning är avgångsåldern graderad enligt födelseår 52–54 eller 55–57 år med beaktande av personens utbildning och erfarenhet.

I 1 mom. 3 punkten föreskrivs om avgångsåldern för andra officerare än de som nämns i 1 eller 2 punkten. Avgångsåldern är 55 år för den som är född 1962 eller tidigare i en tjänst som avses i nämnda punkt. För dem som är födda 1963 eller senare fram till dem som är födda 1970 höjs avgångsåldern med tre månader per åldersklass till dess att pensioneringarna har senarelagts två år 2025. För dem som är födda 1970–1972 är avgångsåldern 57 år.

I uppgifter som förutsätter flygarutbildning är avgångsåldern graderad enligt födelseår emellertid 45–47 eller 50–52 år med beaktande av personens utbildning och erfarenhet.

I 1 mom. 4–6 punkten föreskrivs det om avgångsåldrarna i vissa militära tjänster inom Försvarsmakten enligt de gamla övergångsbestämmelserna, dvs. för militärer som tjänstgjort på 1990-talet. Det finns ännu ca 140 sådana anställda vid Försvarsmakten.

Paragrafens 1 mom. 4 punkt gäller en sådan person som den 31 december 1996 har varit anställd hos Försvarsmakten och som har utnämnts eller utnämns till en tjänst som specialofficer eller till en tjänst som militärpräst, 1 mom. 5 punkten gäller en sådan manlig tjänsteman som är innehavare av en tjänst som underofficer och som före utgången av 1994 hade sådan pensionsgrundande tjänstgöringstid i tjänsten som värvad och 1 mom. 6 punkten gäller en sådan kvinnlig tjänsteman som är innehavare av en tjänst som underofficer och som den 31 december 1994 har tjänstgjort som värvad.

I 2 mom. 1–4 punkten föreskrivs det om avgångsåldrar enligt de gamla övergångsbestämmelserna för vissa civila tjänster inom Försvarsmakten. De omfattas av en motsvarande höjning av avgångsåldern som de ovannämnda militära tjänsterna i 1 mom. 4–6 punkten. Det finns fortfarande ca 90 så kallade gamla civila i tjänst som omfattas av övergångsbestämmelserna.

Bestämmelserna i paragrafens 2 mom. gäller följande tjänstemän:

- 1) en sådan manlig tjänsteman i en civil tjänst inom Försvarsmakten vars tjänst som specialofficer har omvandlats till en civil tjänst och som före utgången av 1996 hade pensionsgrundande tjänstgöringstid i tjänsten som specialofficer,
- 2) en sådan manlig tjänsteman i en civil tjänst inom Försvarsmakten vars tjänst som värvad har omvandlats till en civil tjänst och som före utgången av 1994 hade pensionsgrundande tjänstgöringstid i tjänsten som värvad,
- 3) en sådan kvinnlig tjänsteman i en civil tjänst inom Försvarsmakten vars tjänst som värvad har omvandlats till en civil tjänst och som före utgången av 1994 hade pensionsgrundande tjänstgöringstid i tjänsten som värvad samt

4) en sådan tjänsteman i någon annan tjänst än en militär tjänst och som har tjänstgjort inom försvarsförvaltningen den 31 december 1992 och som den 31 december 1994 har tjänstgjort i en sådan civil tjänst inom Försvarsmakten för vilken avgångsåldern var lägre än den allmänna avgångsåldern, när tjänstemannen före utgången av 1994 hade pensionsgrundande tjänstgöringstid.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs det om höjning av avgångsåldern enligt det som anges i 1 mom. 4–6 punkten och 2 mom. så att höjningen motsvarar ändringen av pensionslagen för den offentliga sektorn. Regleringen behövs för att pensionsreformen på ett enhetligt sätt ska gälla alla personalgrupper med anställning hos staten. Avgångsåldern höjs årligen från och med ingången av 2018 så, att om den i 1 mom. 4–6 punkten och 2 mom. föreskrivna avgångsåldern uppnås

- 1) 2018 höjs avgångsåldern med tre månader,
- 2) 2019 höjs avgångsåldern med sex månader,
- 3) 2020 höjs avgångsåldern med nio månader,
- 4) 2021 höjs avgångsåldern med ett år,
- 5) 2022 höjs avgångsåldern med ett år och tre månader,
- 6) 2023 höjs avgångsåldern med ett år och sex månader,
- 7) 2024 höjs avgångsåldern med ett år och nio månader,
- 8) 2025 eller senare höjs avgångsåldern med två år.

Enligt paragrafens 4 mom. kan en tjänsteman som tjänstgör i en civil tjänst fortsätta i samma tjänst en viss tid efter avgångsåldern. Huvudstaben kan av tungt vägande skäl och med tjänstemannens samtycke besluta att en tjänsteman som tjänstgör i en civil tjänst och som är född 1957 eller tidigare och som omfattas av de gamla övergångsbestämmelserna kan fortsätta i tjänsten tills tjänstemannen fyller högst 68 år. En tjänsteman som är född 1958–1961 kan få rätt att fortsätta i tjänsten tills tjänstemannen fyller 69 år och en tjänsteman som är född efter 1961 tills tjänstemannen fyller 70 år samt en tjänsteman med en militärtjänst som militärprofessor högst till dess att tjänstemannen fyller 65 år och en underofficer enligt 1 mom. 5 punkten till utgången av den månad under vilken underofficeren uppnår avgångsåldern 55 år.

Enligt 5 mom. ska beslutet om rätt för en tjänsteman att kvarstå i tjänsten fattas innan tjänstemannen uppnår avgångsåldern. Ett tjänsteförhållande upphör utan uppsägning när den i 4 mom. avsedda tiden löper ut.

2.2 Bedömning av nuläget

I 47 § i lagen om försvarsmakten föreskrivs det om höjning av avgångsåldrarna från och med 2018 till och med 2025. I paragrafen föreskrivs det dock inte om avgångsåldern eller om justeringen av den med avseende på förändringen i den förväntade livslängden när det gäller officerare som är födda efter 1972 eller tjänstemän som är yngre än de åldersklasser som nämns i bestämmelserna om avgångsåldern för andra militära tjänster.

Om bestämmelserna om avgångsåldrarna för dessa tjänstemän inte ses över bestäms avgångsåldrarna enligt bestämmelserna om de allmänna avgångsåldrarna enligt statstjänstemannalagen (750/1994). Då blir även deras lägsta ålder för ålderspension 70 år i enlighet med 102 § 5 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn.

Avgångsåldrarna enligt statstjänstemannalagen motsvarar inte syftet med militärpensionssystemet. Med hjälp av militärpensionssystemet och dess gränser för avgångsåldern hanteras åldersstrukturen i fråga om militär personal med tanke på krigstida uppgifter samt stöds bildandet av en militärt utbildad reserv.

Enligt 47 § 3 mom. i lagen om försvarsmakten höjs avgångsåldrarna för vissa militära och civila tjänster enligt övergångsbestämmelser med två år ännu efter 2025. Också dessa avgångsåldrar behöver på motsvarande sätt som de lägsta pensionsåldrarna justeras med tanke på förändringen i den förväntade livslängden för att avgångsåldern ska justeras på ett jämlikt sätt också i fråga om dem.

I regeringens proposition (RP 30/2017 rd) om den gällande 47 § identifierades behovet av att justera de avgångsåldrar som föreslås i propositionen så att de motsvarar justeringen av den lägsta åldern för ålderspension. De bestämmelser som behövs utfärdades dock inte i det sammanhanget. Lagstiftningen bör således kompletteras i detta avseende.

Bestämmelserna behöver ses över, eftersom det för närvarande i lagen om försvarsmakten föreskrivs om avgångsåldrarna endast upp till vissa åldersklasser som anges i den gällande 47 §. Det behöver föreskrivas om avgångsåldern också i fråga om senare åldersklasser än de som anges i de gällande bestämmelserna, så att regleringen motsvarar bestämmelserna om pensionsåldrar i pensionslagen för den offentliga sektorn. I lagen bör det säkerställas att avgångsåldrarna även i fortsättningen fastställs på samma grunder som pensionsåldrarna. Till exempel ändrades bestämmelserna om avgångsåldern för tjänster inom Gränsbevakningsväsendet år 2017 genom en ändring av lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning (618/2017) så att de motsvarar senareläggningen av pensionering enligt pensionslagen för den offentliga sektorn.

I den gällande 47 § finns dessutom föråldrade bestämmelser om avgångsåldern för sådana tjänstemän som redan uppnått sin avgångsålder och inte längre är anställda inom Försvarsmakten. Det föreslås att dessa bestämmelser upphävs som onödiga.

3 Målsättning

Syftet med propositionen är att anpassa avgångsåldrarna för Försvarsmaktens tjänstemän enligt lagen om försvarsmakten till pensionsåldrarna enligt pensionslagen för den offentliga sektorn och förändringen i den förväntade livslängden.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås att det till lagen om försvarsmakten fogas bestämmelser om avgångsåldrarna för vissa tjänstemän och om justering av avgångsåldrarna genom förordning av försvarsministeriet med lika många månader som den lägsta åldern för ålderspension justeras med enligt 102 § 4 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn.

Den lägsta åldern för ålderspension fastställs för första gången för 2027 genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet. Den lägsta åldern för ålderspension fastställs årligen genom förordning senast en månad före ingången av det kalenderår från vilket det är tre år till den lägsta pensionsåldern.

På motsvarande sätt föreslås det att avgångsåldrarna för de tjänstemän som avses i 47 § i lagen om försvarsmakten ska fastställas genom förordning av försvarsministeriet senast en månad före ingången av det kalenderår från vilket det är tre år till avgångsåldern. Därmed justeras avgångsåldrarna med anledning av förändringen i den förväntade livslängden första gången från och med 2030.

Samtidigt föreslås det att 47 § om avgångsålder och rätten att kvarstå i tjänst efter avgångsåldern lagstiftningstekniskt delas upp i flera paragrafer, vilket förtydligar bestämmelserna. I lagen behövs inte längre sådana bestämmelser som gäller tjänstemän som redan uppnått sin avgångsålder.

Det föreslås att det till lagen om försvarsmakten dessutom fogas en informativ hänvisning till statstjänstemannalagen i fråga om tjänstemän som tjänstgör i andra civila tjänster än dem som det föreskrivs om i lagen om försvarsmakten.

De föreslagna bestämmelserna motsvarar till sitt sakinnehåll 35 § 3 mom. i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning (577/2005). Avgångsåldrarna inom Gränsbevakningsväsendet höjs genom förordning av inrikesministeriet.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

Konsekvenser i fråga om avgångsåldrarna

Enligt förslaget justeras avgångsåldrarna i enlighet med justeringen av pensionsåldrarna från och med 2030. Avgångsåldrarna kan höjas eller sänkas årligen med en eller två månader, eller så kan de förbli oförändrade. Enligt Pensionsskyddscentralens preliminära uppskattning kan pensionsåldrarna stiga med sammanlagt 12 månader åren 2030–2039.

Propositionen inverkar på avgångsåldrarna för alla grupper av militär personal från och med officerare födda efter 1972 och från och med de tjänstemän som avses i bestämmelserna om avgångsåldern för andra militära tjänster. Propositionen inverkar också på avgångsåldrarna för så kallade gamla militärer, dvs. sådana som tjänstgjort redan på 1990-talet. De har uppnått eller uppnår sin pensionsrätt utifrån tjänstgöringstiden, vilket innebär att propositionen inte inverkar på deras pensionsrätt.

Propositionen inverkar inte på militärers rätt att gå i ålderspension enligt 102 § 6 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn när de förutsättningar som anges i paragrafen uppfylls. I fråga om personer i civila tjänster inom Försvarsmakten påverkar propositionen uppskattningsvis avgångsåldern för högst några så kallade gamla civila med högst en månad.

Ekonomiska konsekvenser

När tiden i arbetslivet förlängs betalas pensionsavgifter för en längre tid, men även lön betalas för en längre tid. Konsekvenserna av justeringen av pensionsåldrarna med tanke på pensionskostnaderna har bedömts i regeringens proposition till riksdagen om ändring av lagstiftningen om arbetspensionssystemet och om förslag till lagar som har samband med den (RP 16/2015 rd).

De specialofficerare och underofficerare och så kallade gamla civila som omfattas av de övergångsbestämmelser som gäller avgångsåldrarna enligt 47 § 1 mom. 4 punkten i lagen om försvarsmakten hinner, med undantag för några personer, uppnå sin avgångsålder enligt de nuvarande bestämmelserna innan avgångsåldrarna justeras och endast några få uppnår sin avgångsålder 2030 eller 2031. Således har justeringen av avgångsåldrarna inga nämnvärda konsekvenser när det gäller pensionskostnaderna för dem som omfattas av de gamla övergångsbestämmelserna.

Propositionen har således inga betydande ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för Försvarsmakten

I propositionen föreslås det att bestämmelserna om avgångsålder i lagen om försvarsmakten ändras så att de motsvarar den inverkan som förändringen av den förväntade livslängden som det föreskrevs om i pensionslagstiftningen från ingången av 2018 har på pensionsåldern. Ändringens inverkan på Försvarsmaktens personalstruktur och ledarreserven för krigstida trupper är långsammare än inverkan av den ändring som gjordes på grund av förändringen i den förväntade livslängden och som trädde i kraft vid ingången av 2018. I och med den tidigare ändringen var den årliga höjningen av avgångsåldern tre månader per år under åtta år i rad. Den ändring som nu föreslås har en inverkan på 0–2 månader per år. Enligt en preliminär bedömning innebär detta en höjning av avgångsåldern med ungefär ett år under en tid på tio år.

Enligt Huvudstabens bedömning innebär höjningen av pensionsåldern att medelåldern bland militärerna inom Försvarsmakten blir högre. Antalet militärer kommer att öka till exempel inom officerarnas personalgrupp med ca 150 personer till följd av att pensionsåldern höjs med ett år. Dessutom ökar militärernas relativa andel av hela personalen.

Höjningen av pensionsåldern kommer också att påverka militärernas tillgänglighet i reserven, även om beslutet att höja den övre åldersgränsen för värnplikt från 60 till 65 år underlättar situationen. Man försöker minimera ändringens inverkan på prestationsförmågan för Försvarsmaktens krigstida trupper genom att till exempel utbilda lämpliga värnpliktiga till ledare för krigstida trupper.

Konsekvenser för jämställdheten

Propositionen påverkar ca 8 500 personer som tjänstgör i en militär tjänst. Av dem är ca 500 personer kvinnor.

Bestämmelserna om avgångsåldrar tillämpas på samma sätt på såväl män som kvinnor. Höjningen av avgångsåldern förlänger tiden i arbetslivet och en längre tid i arbetslivet innebär i sin tur en bättre pensionsnivå.

Bland dem som omfattas av de gamla övergångsbestämmelserna kan propositionen påverka avgångsåldern för endast några få personer.

5 Remissvar

Försvarsministeriet begärde utlåtande om utkastet till proposition av 17 instanser (republikens presidents kansli, de viktigaste ministerierna, Huvudstabens, Keva och personalorganisationerna inom Försvarsmakten). Sammanlagt 11 instanser lämnade utlåtande.

Utlåtande lämnades av social- och hälsovårdsministeriet, finansministeriet, Keva, Huvudstaben, Underofficersförbundet rf, Befälsförbundet rf, Fackförbundet Pro rf, Maanpuolustuksen henkilökuntaliitto MPH ry, Maanpuolustuksen Insinöörit MPI ry, Siviilijohtajien, erikoisupseerien ja asiantuntijoiden liitto SEAL ry, Upseeriliitto ry och Suomen Konepäällystöliitto - Finlands Maskinbefälsförbund ry.

Utlåtande lämnades inte av Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf, Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf, Puolustusvoimien diplomi-insinöörit ry, inrikesministeriet och republikens presidents kansli.

Remissinstanserna förhöll sig i huvudsak positivt till propositionens syfte och till lagförslaget. Anpassningen av avgångsåldrarna till bestämmelserna i pensionslagen för den offentliga sektorn och förändringen i den förväntade livslängden understöddes i stor utsträckning. Ändringen ansågs förbättra förutsägbarheten och jämlikheten. Justeringen av avgångsåldrarna genom förordning ansågs stärka rättssäkerheten. Det ansågs nödvändigt att bevara de särskilda avgångsåldrarna för civilpersonal. Det lyftes också fram att regleringen borde utvecklas så att den på ett mer flexibelt sätt än för närvarande gör det möjligt att fortsätta i arbetet efter avgångsåldern. Ändringen av paragrafstrukturen understöddes och ansågs förbättra läsbarheten.

Social- och hälsovårdsministeriet och Keva understödde förslaget. Keva ansåg att den föreslagna ändringen är nödvändig. Social- och hälsovårdsministeriet och Keva hade inget annat att anmärka på propositionens innehåll.

Finansministeriet och Fackförbundet Pro rf meddelade att de inte hade något att yttra om propositionen.

I remissvaren framfördes vissa förslag till preciseringar i konsekvensbedömningen som vid den fortsatta beredningen av propositionen har beaktats på följande sätt.

I avsnittet om de huvudsakliga konsekvenserna tillades på förslag av Befälsförbundet rf att propositionen inte inverkar på militärers rätt att gå i ålderspension enligt 102 § 6 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn när de förutsättningar som anges i paragrafen uppfylls.

Maanpuolustuksen Insinöörit MPI ry framhävde att konsekvensbedömningen bör preciseras i fråga om tidsplanen för den föreslagna ändringen. Vid den fortsatta beredningen fogades till avsnittet om de viktigaste förslagen i propositionen en precisering av den första tidpunkten för justeringen av avgångsåldrarna. Också i avsnittet om de huvudsakliga konsekvenserna redogörs det närmare för konsekvenserna i fråga om avgångsåldrarna.

Enligt utlåtandet från Suomen Konepäällystöliitto - Finlands Maskinbefälsförbund ry minskar bindandet av avgångsåldern till den förväntade livslängden förutsägbarheten och förutsätter noggrann uppföljning av konsekvenserna. I propositionen föreslås det att en tjänsteman får veta sin avgångsålder tre år i förväg. På motsvarande sätt får en tjänsteman veta sin lägsta pensionsålder tre år i förväg. Tre år ansågs vara en tillräckligt lång tid för tjänstemännen också i samband med pensionsreformen 2018.

Vid den fortsatta beredningen kompletterades avsnittet om konsekvenser för Försvarmakten utifrån Huvudstabens utlåtande med en beskrivning av hur höjningen av pensionsåldern inverkar på medelåldern bland militärerna inom Försvarmakten samt på deras antal och tillgänglighet i reserven.

Underofficersförbundet påpekade att den militärpension som intjänas är högst 60 procent av slutlönen, vilket innebär att en förlängning av tiden i arbetslivet inte automatiskt ökar pensionen. Avsnittet om ekonomiska konsekvenser förtydligades i fråga om detta.

Maanpuolustuksen henkilökuntaliitto MPHL ry föreslog i sitt utlåtande att de personer som berörs av justeringen av avgångsåldern ska ges möjlighet att välja att gå i pension antingen enligt avgångsåldern eller när den lägsta ålder för ålderspension enligt pensionslagen för den offentliga sektorn som fastställs enligt födelseåret uppnås.

Målet med propositionen är att ändringarna ska gälla alla de personalgrupper som avses i 47 § på ett jämlikt sätt, på samma sätt som i den lagstiftning om senareläggning av avgångsåldern som trädde i kraft 2018. Därför ansågs det vid den fortsatta beredningen av propositionen inte vara motiverat att genomföra förslaget från MPHL ry.

Siviilijohtajien, erikoisupseerien ja asiantuntijoiden liitto SEAL ry föreslog ett förtydligande av 47 c–47 f § i lagförslaget. I paragraferna i fråga föreskrivs det om avgångsåldern för tjänstemän som omfattas av de gamla övergångsbestämmelserna och därför avviker skrivsättet i paragraferna från 47, 47 a och 47 b §. Därför anses det inte vara möjligt att ändra paragraferna i den slutliga propositionen.

Det har inte gjorts något separat sammandrag av de utlåtanden som kommit in under remissförfarandet. De väsentliga detaljerna i remissvaren har tagits in i regeringspropositionen där det också redogörs för hur de synpunkter som framförs i utlåtandena har beaktats eller varför de inte har beaktats.

Vid den fortsatta beredningen ströks dessutom som föråldrade sådana bestämmelser i de föreslagna paragraferna som gällde åldersklasser och tjänstemän som redan har uppnått sin avgångsålder och inte längre är anställda vid Försvarmakten.

6 Specialmotivering

47 §. Avgångsålder för kommandören för Försvarmakten. I den gällande paragrafen föreskrivs det om avgångsålder och om rätten att kvarstå i tjänst efter avgångsåldern för tjänstemän i militära och vissa civila tjänster vid Försvarmakten. I den gällande paragrafen finns 5 moment, som innehåller flera punkter och underpunkter. Det föreslås att paragrafen görs tydligare genom att den delas upp i flera nya paragrafer.

Enligt förslaget ska denna paragraf endast innehålla bestämmelser om avgångsåldern för kommandören för Försvarmakten. Det föreslagna 1 mom. motsvarar den nuvarande 47 § 1 mom. 1 punkten, dock så att det i den nya 47 § inte längre föreskrivs om avgångsåldern för dem som är födda 1960 eller tidigare, som det föreskrivs om i underpunkterna a–g i den gällande 47 § 1 mom. 1 punkten. Dessa bestämmelser är föråldrade, eftersom de som är födda 1960 eller tidigare redan har uppnått sin avgångsålder.

I det föreslagna 2 mom. föreskrivs det om avgångsåldern för en kommandör för Försvarmakten som är född 1965 eller senare och om att avgångsåldern anpassas till förändringen i livslängden. Bestämmelserna är nya. Avgångsåldern justeras från och med 65 års ålder med lika många månader som den lägsta åldern för ålderspension justeras med enligt 102 § 4 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn. Avgångsåldern fastställs genom förordning av försvarsministeriet för det år då tjänstemannen fyller 62 år.

47 a §. *Avgångsålder för chefen för Huvudstaben och i tjänsterna som general, amiral, Försvarens chefsingenjör, Försvarens överläkare, överste och kommodor, fältbiskop, militäröveringenjör, militäröverläkare samt militärprofessor och biträdande militärprofessor.* Till det nya 47 a § 1 mom. överförs bestämmelserna i den gällande 47 a § 1 mom. 2 punkten om avgångsåldern för chefen för Huvudstaben och i tjänsterna som general, amiral, Försvarens chefsingenjör, Försvarens överläkare, överste och kommodor, fältbiskop, militäröveringenjör, militäröverläkare samt militärprofessor och biträdande militärprofessor fram till födelseåret 1967. I bestämmelsen behöver det dock inte längre föreskrivas om avgångsåldern för dem som är födda 1963 eller tidigare, som det föreskrivs om i underpunkterna a–g i den gällande 47 § 1 mom. 2 punkten. Dessa bestämmelser är föråldrade. De som är födda 1963 eller tidigare har uppnått sin avgångsålder.

I det föreslagna 2 mom. föreskrivs det om anpassningen av avgångsåldern till förändringen i livslängden i fråga om tjänstemän som är födda 1968 eller senare. Bestämmelserna är nya. Avgångsåldern justeras från och med 62 års ålder med lika många månader som den lägsta åldern för ålderspension justeras med enligt 102 § 4 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn.

Avgångsåldern fastställs genom förordning av försvarsministeriet för det år då tjänstemannen fyller 59 år.

Bestämmelserna i 3 och 5 mom. om avgångsåldern i uppgifter som förutsätter flygarutbildning i en tjänst som general eller överste motsvarar bestämmelserna i den gällande 47 § 1 mom. 3 punkten. I dessa moment behöver det dock inte längre föreskrivas om avgångsåldern för den som är född 1968 eller tidigare i en tjänst som general eller för den som är född 1971 eller tidigare i en tjänst som överste, eftersom sådana personer i dessa tjänster redan har uppnått sin avgångsålder.

Det föreslås att det i 4 mom. ska föreskrivas att avgångsåldern för den som är född 1973 eller senare i de tjänster som avses i 3 mom. anpassas till förändringen i livslängden genom att avgångsåldern från 57 års ålder justeras med lika många månader som den lägsta åldern för ålderspension justeras med enligt 102 § 4 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn. Bestämmelsen är ny. Avgångsåldern fastställs genom förordning av försvarsministeriet för det år då tjänstemannen fyller 54 år.

Motsvarande nya bestämmelser om justering av avgångsåldern tas in i 6 mom. i fråga om personer födda 1976 eller senare i en tjänst som överste som förutsätter flygarutbildning. Avgångsåldern justeras enligt förslaget från 54 års ålder och fastställs för det år då tjänstemannen fyller 51 år.

47 b §. *Avgångsålder i tjänsterna som officer, visstidstjänsterna för yngre officer, visstidstjänsterna för reservofficer, institutofficerstjänsterna, tjänsterna som underofficer, visstidstjänsterna för underofficer, specialofficerstjänsterna, tjänsterna som militärpräst och visstidstjänsterna för specialofficer.* De föreslagna 1, 3 och 5 mom. motsvarar bestämmelserna i den gällande 47 § 1 mom. 3 punkten, dock så att det i paragrafen inte längre föreskrivs om avgångsåldern för sådana tjänstemän som redan har uppnått sin avgångsålder.

I 4 och 6 mom. tas det in nya bestämmelser om avgångsåldern för officerare som är födda 1978 eller senare i en tjänst som förutsätter flygarutbildning och institutofficerare som är födda 1983 eller senare i en tjänst som förutsätter flygarutbildning och om anpassning av avgångsåldern till förändringen i livslängden.

47 c §. *Avgångsålder i vissa tjänster som specialofficer eller militärpräst.* Det föreslås att paragrafen ska innehålla de bestämmelser om avgångsåldern i vissa tjänster som specialofficer eller militärpräst som finns i den gällande 47 § 1 mom. 4 punkten. Inga ändringar föreslås i bestämmelserna.

47 d §. *Avgångsålder i vissa tjänster som underofficer.* I den föreslagna paragrafen föreskrivs det om avgångsåldern för en sådan manlig tjänsteman som är innehavare av en tjänst som underofficer och som före utgången av 1994 hade pensionsgrundande tjänstgöringstid i tjänsten som värvad och för en sådan kvinnlig tjänsteman som är innehavare av en tjänst som underofficer och som den 31 december 1994 har tjänstgjort som värvad. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll de gällande 47 § 1 mom. 5 och 6 punkterna med undantag för de föråldrade bestämmelserna i 5 punkten underpunkterna a–e, som inte längre behöver tas in i den nya 47 d §. De tjänstemän som avses i punkterna har uppnått sin avgångsålder.

47 e §. *Avgångsåldern i en civil tjänst inom Försvarmakten.* I paragrafen föreskrivs det om avgångsåldern i vissa civila tjänster inom Försvarmakten. Det föreslagna 1 mom. motsvarar bestämmelserna i det gällande 47 § 2 mom. med undantag för de föråldrade bestämmelser som gäller tjänstemän som redan har uppnått sin avgångsålder.

Det föreslagna 2 mom. innehåller en informativ hänvisning till statstjänstemannalagen, som innehåller bestämmelser om avgångsåldern för tjänstemän som tjänstgör i andra civila tjänster inom Försvarmakten än de som avses i 1 mom.

47 f §. *Höjning av avgångsåldern i vissa tjänster.* I paragrafen föreskrivs det om höjning av avgångsåldern för en sådan person som innehar en tjänst som specialofficer eller militärpräst och som varit anställd vid Försvarmakten den 31 december 1996, en sådan manlig tjänsteman som innehar en tjänst som underofficer och som före utgången av 1994 hade pensionsgrundande tjänstgöringstid i tjänsten som värvad samt för en sådan kvinnlig tjänsteman som är innehavare av en tjänst som underofficer och som den 31 december 1994 har tjänstgjort som värvad.

I paragraf föreskrivs det inte om avgångsåldern för sådana tjänstemän som redan har uppnått sin avgångsålder.

Bestämmelsen i 1 mom. 1 punkten motsvarar till sitt sakinhåll den gällande 47 § 3 mom. 7 punkten.

Det föreslås att det i 1 mom. 2 punkten föreskrivs att avgångsåldern höjs med två år, om avgångsåldern uppnås 2025–2027.

I 1 mom. 3 punkten föreslås det att det föreskrivs att avgångsåldern, om den uppnås 2028 eller senare, höjs med två år från den avgångsålder som anges i 47 c–47 e § och anpassas till förändringen i livslängden genom att den avgångsålder som höjts med två år justeras med lika många månader som den lägsta åldern för ålderspension justeras med enligt 102 § 4 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn.

Avgångsåldern fastställs enligt förslaget genom förordning av försvarsministeriet för det år som föregår det år då tjänstemannen uppnår den avgångsålder som anges i 47 c–47 e §.

47 g §. *Fastställande av avgångsåldern genom förordning av försvarsministeriet.* Det föreslås att de justerade avgångsåldrar som avses i 47 § och 47 a–47 f § fastställs årligen genom förordning av försvarsministeriet senast en månad före ingången av det kalenderår för vilket avgångsåldrarna enligt nämnda paragrafer justeras.

47 h §. *Fortsatt tjänstgöring efter avgångsåldern.* I paragrafen finns bestämmelser om rätten att fortsätta tjänstgöra i samma civila tjänst under en viss föreskriven tid efter avgångsåldern. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll de gällande 47 § 4 och 5 mom., dock så att det i paragrafen inte längre behöver föreskrivas om fortsatt tjänstgöring för tjänstemän som är födda 1957 eller tidigare eller för underofficerare i militär tjänst som omfattas av de gamla övergångsbestämmelserna.

7 Bestämmelser på lägre nivå än lag

I propositionen föreslås det att ett nytt bemyndigande att utfärda förordning som gäller avgångsåldrar tas in i 47 g § i lagen om försvarsmakten.

De avgångsåldrar för tjänstemän som det föreskrivs närmare om i 47 § och 47 a–47 f § i lagförslaget fastställs enligt förslaget årligen genom förordning av försvarsministeriet. Avgångsåldrarna bestäms med stöd av den lägsta ålder för ålderspension som fastställts genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

Försvarsministeriet fastställer enligt 47 g § i lagförslaget genom förordning de justerade avgångsåldrar som avses i 47 § och 47 a–47 f § årligen senast en månad före ingången av det kalenderår för vilket avgångsåldrarna enligt nämnda paragrafer justeras.

8 Ikraftträdande

Det föreslås att lagen träder i kraft så snart som möjligt.

9 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

I denna proposition föreslås det att bestämmelserna om avgångsåldern i tjänster vid Försvarsmakten ändras så att de motsvarar vad som i pensionslagen för den offentliga sektorn föreskrivs om senareläggningen av pensionering till följd av förändringen i den förväntade livslängden. Avgångsåldern justeras genom förordning av försvarsministeriet med lika många månader som den lägsta åldern för ålderspension justeras med enligt 102 § 4 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn. Efter 2025 motsvarar avgångsåldrarna de pensionsåldrar som har anpassats till den förlängda livslängden och som fastställs med stöd av 95 § i pensionslagen för den offentliga sektorn genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

Enligt 15 § 1 mom. i grundlagen är vars och ens egendom tryggad.

Vad gäller det konstitutionella skyddet för pensionsförmåner är det enligt grundlagsutskottets beslutspraxis uttryckligen fråga om skydd för en konkret intjänad ekonomisk förmån och inte till exempel om skydd för ett visst pensionssystem (GrUU 30/2005 rd, s. 2, GrUU 60/2002 rd, s. 2 och GrUU 9/1999 rd, s. 3).

Enligt 19 § 1 mom. i grundlagen har alla som inte förmår skaffa sig den trygghet som behövs för ett människovärdigt liv rätt till oundgänglig försörjning och omsorg. Enligt paragrafens 2 mom. ska var och en genom lag garanteras rätt att få sin grundläggande försörjning tryggad vid arbetslöshet, sjukdom, arbetsoförmåga och under ålderdomen samt vid barnafödelse och förlust av en försörjare. Enligt grundlagsutskottets utlåtande GrUU 5/2015 rd förpliktar grundlagen lagstiftaren att garanteras var och en som behöver grundläggande försörjning en subjektiv rätt till denna lagfästa trygghet som det allmänna ska ordna (GrUB 25/1994 rd, s. 10/II och GrUU 60/2002 rd, s. 3/II). De system som ska trygga en grundläggande försörjning bör vara på så vis

heltäckande att det inte uppstår några marginalgrupper (RP 309/1993 rd, s. 75/I och GrUU 60/2002 rd, s. 3/II).

Eftersom propositionen inte påverkar den pension som förmånstagare enligt pensionslagen för den offentliga sektorn tjänar in och propositionen inte inbegriper sådana ändringar i systemet som medför problem med tanke på tryggheten av grundläggande försörjning, kan propositionen inte anses problematisk med tanke på det egendomsskydd som avses i 15 § i grundlagen eller det tryggande av grundläggande försörjning som avses i 19 § i grundlagen.

Enligt grundlagens 80 § 1 mom. kan statsrådet utfärda förordningar med stöd av ett bemyndigande i grundlagen eller i någon annan lag. Bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag ska dock utfärdas genom lag.

De justerade avgångsåldrarna för tjänstemän som tjänstgör i militära tjänster inom Försvarsmakten och i tjänster som förutsätter flygarutbildning samt i de civila tjänster som föreslås i propositionen fastställs enligt lagförslaget årligen genom förordning av försvarsministeriet senast en månad före ingången av det kalenderår för vilket avgångsåldrarna enligt paragraferna i fråga justeras. Eftersom det bemyndigande att utfärda förordning som föreslås för försvarsministeriet är exakt och noggrant avgränsat och inte inbegriper prövning är bemyndigandet att utfärda förordning inte problematiskt med tanke på 80 § i grundlagen.

Enligt regeringens uppfattning kan lagförslaget med stöd av vad som konstaterats ovan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om försvarsmakten

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om försvarsmakten (551/2007) 47 §, sådan den lyder i lag 573/2017, och
fogas till lagen nya 47 a—47 h § som följer:

47 §

Avgångsålder för kommandören för Försvarsmakten

Avgångsåldern för kommandören för Försvarsmakten är, enligt födelseår

- 1) 64 år och 9 månader för den som är född 1961,
- 2) 65 år för den som är född 1962—1964.

För den som är född 1965 eller senare anpassas avgångsåldern för kommandören för Försvarsmakten till förändringen i livslängden genom att avgångsåldern från 65 års ålder justeras med lika många månader som den lägsta åldern för ålderspension justeras med enligt 102 § 4 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn (81/2016). Avgångsåldern fastställs för det år då tjänstemannen fyller 62 år.

47 a §

Avgångsålder för chefen för Huvudstaben och i tjänsterna som general, amiral, Försvarsmaktens chefsingenjör, Försvarsmaktens överläkare, överste och kommodor, fältbiskop, militäröveringenjör, militäröverläkare samt militärprofessor och biträdande militärprofessor

Avgångsåldern för chefen för Huvudstaben och i tjänsterna som general, amiral, Försvarsmaktens chefsingenjör, Försvarsmaktens överläkare, överste och kommodor, fältbiskop, militäröveringenjör, militäröverläkare samt militärprofessor och biträdande militärprofessor är, enligt födelseår

- 1) 61 år och 9 månader för den som är född 1964,
- 2) 62 år för den som är född 1965—1967.

För den som är född 1968 eller senare anpassas avgångsåldern i de tjänster som avses i 1 mom. till förändringen i livslängden genom att avgångsåldern från 62 års ålder justeras med lika många månader som den lägsta åldern för ålderspension justeras med enligt 102 § 4 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn. Avgångsåldern fastställs för det år då tjänstemannen fyller 59 år.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. är avgångsåldern i uppgifter som förutsätter flygarutbildning i en tjänst som general

- 1) 56 år och 9 månader för den som är född 1969,
- 2) 57 år för den som är född 1970—1972.

För den som är född 1973 eller senare anpassas avgångsåldern i de tjänster som avses i 3 mom. till förändringen i livslängden genom att avgångsåldern från 57 års ålder justeras med lika många månader som den lägsta åldern för ålderspension justeras med enligt 102 § 4 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn. Avgångsåldern fastställs för det år då tjänstemannen fyller 54 år.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. är avgångsåldern i uppgifter som förutsätter flygarutbildning i en tjänst som överste

- 1) 53 år och 9 månader för den som är född 1972,
- 2) 54 år för den som är född 1973—1975.

För den som är född 1976 eller senare anpassas avgångsåldern i de tjänster som avses i 5 mom. till förändringen i livslängden genom att avgångsåldern från 54 års ålder justeras med lika många månader som den lägsta åldern för ålderspension justeras med enligt 102 § 4 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn. Avgångsåldern fastställs för det år då tjänstemannen fyller 51 år.

47 b §

Avgångsålder i tjänsterna som officer, visstidstjänsterna för yngre officer, visstidstjänsterna för reservofficer, institutofficerstjänsterna, tjänsterna som underofficer, visstidstjänsterna för underofficer, specialofficerstjänsterna, tjänsterna som militärpräst och visstidstjänsterna för specialofficer

Avgångsåldern i tjänsterna som officer, visstidstjänsterna för yngre officer, visstidstjänsterna för reservofficer, institutofficerstjänsterna, tjänsterna som underofficer, visstidstjänsterna för underofficer, specialofficerstjänsterna, tjänsterna som militärpräst och visstidstjänsterna för specialofficer är, enligt födelseår

- 1) 56 år och 9 månader för den som är född 1969,
- 2) 57 år för den som är född 1970—1972.

För den som är född 1973 eller senare anpassas avgångsåldern i de tjänster som avses i 1 mom. till förändringen i livslängden genom att avgångsåldern från 57 års ålder justeras med lika många månader som den lägsta åldern för ålderspension justeras med enligt 102 § 4 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn. Avgångsåldern fastställs för det år då tjänstemannen fyller 54 år.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. är avgångsåldern i uppgifter som förutsätter flygarutbildning i en tjänst som officer

- 1) 51 år och 9 månader för den som är född 1974,
- 2) 52 år för den som är född 1975—1977.

För den som är född 1978 eller senare anpassas avgångsåldern i de tjänster som avses i 3 mom. till förändringen i livslängden genom att avgångsåldern från 52 års ålder justeras med lika många månader som den lägsta åldern för ålderspension justeras med enligt 102 § 4 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn. Avgångsåldern fastställs för det år då tjänstemannen fyller 49 år.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. är avgångsåldern i uppgifter som förutsätter flygarutbildning i en tjänst som institutofficer

- 1) 46 år och 9 månader för den som är född 1979,
- 2) 47 år för den som är född 1980—1982.

För den som är född 1983 eller senare anpassas avgångsåldern i de tjänster som avses i 5 mom. till förändringen i livslängden genom att avgångsåldern från 47 års ålder justeras med lika många månader som den lägsta åldern för ålderspension justeras med enligt 102 § 4 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn. Avgångsåldern fastställs för det år då tjänstemannen fyller 44 år.

47 c §

Avgångsålder i vissa tjänster som specialofficer eller militärpräst

För en sådan person som den 31 december 1996 har varit anställd hos Försvarsmakten och som har utnämnts eller utnämns till en tjänst som specialofficer eller till en tjänst som militärpräst är avgångsåldern 60 år.

47 d §

Avgångsålder i vissa tjänster som underofficer

Avgångsåldern för en sådan manlig tjänsteman som är innehavare av en tjänst som underofficer och som före utgången av 1994 hade sådan pensionsgrundande tjänstgöringstid i tjänsten som värvad som uppgår till under 3 år är 55 år.

För en sådan kvinnlig tjänsteman som är innehavare av en tjänst som underofficer och som den 31 december 1994 har tjänstgjort som värvad är avgångsåldern 60 år.

47 e §

Avgångsåldern i en civil tjänst inom Försvarsmakten

Avgångsåldern i en civil tjänst inom Försvarsmakten är

1) för en sådan manlig tjänsteman vars tjänst som specialofficer har omvandlats till en civil tjänst och som före utgången av 1996 hade sådan pensionsgrundande tjänstgöringstid i tjänsten som specialofficer som uppgår till

- a) minst 10 år, 62 år,
- b) minst 7 år, 63 år,
- c) minst 3 år, 64 år,
- d) under 3 år, 65 år,

2) för en sådan manlig tjänsteman vars tjänst som värvad har omvandlats till en civil tjänst och som före utgången av 1994 hade sådan pensionsgrundande tjänstgöringstid i tjänsten som värvad som uppgår till

- a) minst 3 år, 56 år,
- b) under 3 år, 57 år 6 månader,

3) för en sådan kvinnlig tjänsteman vars tjänst som värvad har omvandlats till en civil tjänst och som före utgången av 1994 hade sådan pensionsgrundande tjänstgöringstid i tjänsten som värvad som uppgår till

- a) minst 7 år, 63 år,
- b) minst 3 år, 64 år,
- c) under 3 år, 65 år,

4) för en sådan tjänsteman som har tjänstgjort inom försvarsförvaltningen den 31 december 1992 och som den 31 december 1994 tjänstgjorde i en sådan tjänst för vilken avgångsåldern var lägre än den allmänna avgångsåldern, och som före utgången av 1994 hade pensionsgrundande tjänstgöringstid som uppgår till

- a) minst 7 år, 63 år,
- b) minst 3 år, 64 år,
- c) under 3 år, 65 år.

Bestämmelser om avgångsåldern för tjänstemän som tjänstgör i andra civila tjänster finns i statstjänstemannalagen.

47 f §

Höjning av avgångsåldern i vissa tjänster

De avgångsåldrar som anges i 47 c—47 e § höjs och anpassas till förändringen i livslängden årligen så att om avgångsåldern uppnås

1) 2024 höjs avgångsåldern med ett år och nio månader från den avgångsålder som anges i 47 c—47 e §,

2) 2025—2027 höjs avgångsåldern med två år från den avgångsålder som anges i 47 c—47 e §,

3) år 2028 eller senare höjs avgångsåldern med två år från den avgångsålder som anges i 47 c—47 e § och den anpassas till förändringen i livslängden genom att den avgångsålder som höjts med två år justeras med lika många månader som den lägsta åldern för ålderspension justeras med enligt 102 § 4 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn; avgångsåldern fastställs för det år som föregår det år då tjänstemannen uppnår den avgångsålder som anges i 47 c—47 e §.

47 g §

Fastställande av avgångsåldern genom förordning av försvarsministeriet

De justerade avgångsåldrar som avses i 47 § och 47 a—47 f § fastställs årligen genom försvarsministeriets förordning senast en månad före ingången av det kalenderår för vilket avgångsåldrarna enligt nämnda paragrafer justeras.

47 h §

Fortsatt tjänstgöring efter avgångsåldern

Av tungt vägande skäl och med tjänstemannens samtycke kan Huvudstaben besluta att en tjänsteman som tjänstgör i en civil tjänst inom Försvarsmakten kan fortsätta i tjänsten en viss tid efter avgångsåldern, dock högst till utgången av den månad under vilken en tjänsteman som är född 1958–1961 fyller 69 år och en tjänsteman som är född efter 1961 fyller 70 år samt en tjänsteman med en militärtjänst som militärprofessor högst till dess att tjänstemannen fyller 65 år.

Beslutet om rätt för en tjänsteman att kvarstå i tjänsten ska fattas innan tjänstemannen uppnår avgångsåldern. Ett tjänsteförhållande upphör utan uppsägning när den i 1 mom. avsedda tiden löper ut.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 16 april 2026

Statsminister

Petteri Orpo

Försvarsminister Antti Häkkinen

Lag

om ändring av lagen om försvarsmakten

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om försvarsmakten (551/2007) 47 §, sådan den lyder i lag 573/2017, samt
fogas till lagen nya 47 a—47 h § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

47 §

47 §

*Avgångsålder och rätten att kvarstå i tjänst
efter avgångsåldern*

*Avgångsålder för kommandören för
Försvarsmakten*

Avgångsåldern i en militär tjänst är

Avgångsåldern för kommandören för
Försvarsmakten är, enligt födelseår

1) för kommandören för försvarsmakten,
enligt födelseår

a) 63 år för den som är född 1954 eller
tidigare,

b) 63 år och 3 månader för den som är född
1955,

c) 63 år och 6 månader för den som är född
1956,

d) 63 år och 9 månader för den som är född
1957,

e) 64 år för den som är född 1958,

f) 64 år och 3 månader för den som är född
1959,

g) 64 år och 6 månader för den som är född
1960,

h) 64 år och 9 månader för den som är född
1961,

i) 65 år för den som är född 1962—1964,

1) 64 år och 9 månader för den som är född
1961,

2) 65 år för den som är född 1962—1964.

För den som är född 1965 eller senare
anpassas avgångsåldern för kommandören
för Försvarsmakten till förändringen i
livslängden genom att avgångsåldern från 65
års ålder justeras med lika många månader
som den lägsta åldern för ålderspension
justeras med enligt 102 § 4 mom. i
pensionslagen för den offentliga sektorn

(81/2016). Avgångsåldern fastställs för det år då tjänstemannen fyller 62 år.

47 a §

Avgångsålder för chefen för Huvudstaben och i tjänsterna som general, amiral, Försvaretschef, Försvarets överläkare, överste och kommodor, fältbiskop, militäröveringenjör, militäröverläkare samt militärprofessor och biträdande militärprofessor

2) för chefen för huvudstaben och i tjänsterna som general, amiral, försvaretschef, försvarets överläkare, överste och kommodor, fältbiskop, militäröveringenjör, militäröverläkare samt militärprofessor och biträdande militärprofessor, enligt födelseår

a) 60 år för den som är född 1957 eller tidigare,

b) 60 år och 3 månader för den som är född 1958,

c) 60 år och 6 månader för den som är född 1959,

d) 60 år och 9 månader för den som är född 1960,

e) 61 år för den som är född 1961,

f) 61 år och 3 månader för den som är född 1962,

g) 61 år och 6 månader för den som är född 1963,

h) 61 år och 9 månader för den som är född 1964,

i) 62 år för den som är född 1965—1967,

i uppgifter som förutsätter flygarutbildning i en tjänst som general dock

a) 55 år för den som är född 1962 eller tidigare,

Avgångsåldern för chefen för Huvudstaben och i tjänsterna som general, amiral, Försvaretschef, Försvarets överläkare, överste och kommodor, fältbiskop, militäröveringenjör, militäröverläkare samt militärprofessor och biträdande militärprofessor är, enligt födelseår

1) 61 år och 9 månader för den som är född 1964,

2) 62 år för den som är född 1965—1967.

För den som är född 1968 eller senare anpassas avgångsåldern i de tjänster som avses i 1 mom. till förändringen i livslängden genom att avgångsåldern från 62 års ålder justeras med lika många månader som den lägsta åldern för ålderspension justeras med enligt 102 § 4 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn. Avgångsåldern fastställs för det år då tjänstemannen fyller 59 år.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. är avgångsåldern i uppgifter som förutsätter flygarutbildning i en tjänst som general

- b) 55 år och 3 månader för den som är född 1963,
- c) 55 år och 6 månader för den som är född 1964,
- d) 55 år och 9 månader för den som är född 1965,
- e) 56 år för den som är född 1966,
- f) 56 år och 3 månader för den som är född 1967,
- g) 56 år och 6 månader för den som är född 1968,
- h) 56 år och 9 månader för den som är född 1969,
- i) 57 år för den som är född 1970—1972, och

i uppgifter som förutsätter flygarutbildning i en tjänst som överste

- a) 52 år för den som är född 1965 eller tidigare,
- b) 52 år och 3 månader för den som är född 1966,
- c) 52 år och 6 månader för den som är född 1967,
- d) 52 år och 9 månader för den som är född 1968,
- e) 53 år för den som är född 1969,
- f) 53 år och 3 månader för den som är född 1970,
- g) 53 år och 6 månader för den som är född 1971,
- h) 53 år och 9 månader för den som är född 1972,
- i) 54 år för den som är född 1973—1975,

1) 56 år och 9 månader för den som är född 1969,

2) 57 år för den som är född 1970—1972.

För den som är född 1973 eller senare anpassas avgångsåldern i de tjänster som avses i 3 mom. till förändringen i livslängden genom att avgångsåldern från 57 års ålder justeras med lika många månader som den lägsta åldern för ålderspension justeras med enligt 102 § 4 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn. Avgångsåldern fastställs för det år då tjänstemannen fyller 54 år.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. är avgångsåldern i uppgifter som förutsätter flygarutbildning i en tjänst som överste

1) 53 år och 9 månader för den som är född 1972,

2) 54 år för den som är född 1973—1975.

För den som är född 1976 eller senare anpassas avgångsåldern i de tjänster som avses i 5 mom. till förändringen i livslängden genom att avgångsåldern från 54 års ålder justeras med lika många månader som den lägsta åldern för ålderspension justeras med enligt 102 § 4 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn. Avgångsåldern fastställs för det år då tjänstemannen fyller 51 år.

47 b §

Avgångsålder i tjänsterna som officer, visstidstjänsterna för yngre officer, visstidstjänsterna för reservofficer, institutofficerstjänsterna, tjänsterna som underofficer, visstidstjänsterna för underofficer, specialofficerstjänsterna, tjänsterna som militärpräst och visstidstjänsterna för specialofficer

3) i tjänsterna som officer, visstidstjänsterna för yngre officer, visstidstjänsterna för reservofficer, institutofficerstjänsterna, tjänsterna som underofficer, visstidstjänsterna för underofficer, specialofficerstjänsterna, tjänsterna som militärpräst och visstidstjänsterna för specialofficer, enligt födelseår,

- a) 55 år för den som är född 1962 eller tidigare,
- b) 55 år och 3 månader för den som är född 1963,
- c) 55 år och 6 månader för den som är född 1964,
- d) 55 år och 9 månader för den som är född 1965,
- e) 56 år för den som är född 1966,
- f) 56 år och 3 månader för den som är född 1967,
- g) 56 år och 6 månader för den som är född 1968,
- h) 56 år och 9 månader för den som är född 1969,
- i) 57 år för den som är född 1970—1972,

i uppgifter som förutsätter flygarutbildning i en tjänst som officer dock

- a) 50 år för den som är född 1967 eller tidigare,

Avgångsåldern i tjänsterna som officer, visstidstjänsterna för yngre officer, visstidstjänsterna för reservofficer, institutofficerstjänsterna, tjänsterna som underofficer, visstidstjänsterna för underofficer, specialofficerstjänsterna, tjänsterna som militärpräst och visstidstjänsterna för specialofficer är, enligt födelseår

1) 56 år och 9 månader för den som är född 1969,

2) 57 år för den som är född 1970—1972.

För den som är född 1973 eller senare anpassas avgångsåldern i de tjänster som avses i 1 mom. till förändringen i livslängden genom att avgångsåldern från 57 års ålder justeras med lika många månader som den lägsta åldern för ålderspension justeras med enligt 102 § 4 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn. Avgångsåldern fastställs för det år då tjänstemannen fyller 54 år.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. är avgångsåldern i uppgifter som förutsätter flygarutbildning i en tjänst som officer

- b) 50 år och 3 månader för den som är född 1968,
- c) 50 år och 6 månader för den som är född 1969,
- d) 50 år och 9 månader för den som är född 1970,
- e) 51 år för den som är född 1971,
- f) 51 år och 3 månader för den som är född 1972,
- g) 51 år och 6 månader för den som är född 1973,
- h) 51 år och 9 månader för den som är född 1974,
- i) 52 år för den som är född 1975—1977, och

i uppgifter som förutsätter flygarutbildning i en tjänst som institutofficer

- a) 45 år för den som är född 1972 eller tidigare,
- b) 45 år och 3 månader för den som är född 1973,
- c) 45 år och 6 månader för den som är född 1974,
- d) 45 år och 9 månader för den som är född 1975,
- e) 46 år för den som är född 1976,
- f) 46 år och 3 månader för den som är född 1977,
- g) 46 år och 6 månader för den som är född 1978,
- h) 46 år och 9 månader för den som är född 1979,
- i) 47 år för den som är född 1980—1982,

1) 51 år och 9 månader för den som är född 1974,

2) 52 år för den som är född 1975—1977.

För den som är född 1978 eller senare anpassas avgångsåldern i de tjänster som avses i 3 mom. till förändringen i livslängden genom att avgångsåldern från 52 års ålder justeras med lika många månader som den lägsta åldern för ålderspension justeras med enligt 102 § 4 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn. Avgångsåldern fastställs för det år då tjänstemannen fyller 49 år.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. är avgångsåldern i uppgifter som förutsätter flygarutbildning i en tjänst som institutofficer

1) 46 år och 9 månader för den som är född 1979,

2) 47 år för den som är född 1980—1982.

För den som är född 1983 eller senare anpassas avgångsåldern i de tjänster som avses i 5 mom. till förändringen i livslängden genom att avgångsåldern från 47 års ålder justeras med lika många månader som den lägsta åldern för ålderspension justeras med enligt 102 § 4 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn. Avgångsåldern fastställs för det år då tjänstemannen fyller 44 år.

47 c §

Avgångsålder i vissa tjänster som specialofficer eller militärpräst

4) för en sådan person som den 31 december 1996 har varit anställd hos försvarsmakten och som har utnämnts eller utnämns till en tjänst som specialofficer eller till en tjänst som militärpräst, 60 år,

För en sådan person som den 31 december 1996 har varit anställd hos *Försvarsmakten* och som har utnämnts eller utnämns till en tjänst som specialofficer eller till en tjänst som militärpräst är avgångsåldern 60 år.

47 d §

Avgångsålder i vissa tjänster som underofficer

5) för en sådan manlig tjänsteman som är innehavare av en tjänst som underofficer och som före utgången av 1994 hade sådan pensionsgrundande tjänstgöringstid i tjänsten som värvad som uppgår till

Avgångsåldern för en sådan manlig tjänsteman som är innehavare av en tjänst som underofficer och som före utgången av 1994 hade sådan pensionsgrundande tjänstgöringstid i tjänsten som värvad som uppgår till *under 3 år är 55 år.*

- a) *minst 16 år, 50 år,*
- b) *minst 13 år, 51 år,*
- c) *minst 10 år, 52 år,*
- d) *minst 7 år, 53 år,*
- e) *minst 3 år, 54 år,*
- f) *under 3 år, 55 år,*

6) för en sådan kvinnlig tjänsteman som är innehavare av en tjänst som underofficer och som den 31 december 1994 har tjänstgjort som värvad, 60 år.

För en sådan kvinnlig tjänsteman som är innehavare av en tjänst som underofficer och som den 31 december 1994 har tjänstgjort som värvad *är avgångsåldern 60 år.*

47 e §

Avgångsåldern i en civil tjänst inom Försvarsmakten

Avgångsåldern i en civil tjänst inom försvarsmakten är

Avgångsåldern i en civil tjänst inom *Försvarsmakten* är

1) för en sådan manlig tjänsteman vars tjänst som specialofficer har omvandlats till en civil tjänst och som före utgången av 1996 hade sådan pensionsgrundande tjänstgöringstid i tjänsten som specialofficer som uppgår till

1) för en sådan manlig tjänsteman vars tjänst som specialofficer har omvandlats till en civil tjänst och som före utgången av 1996 hade sådan pensionsgrundande tjänstgöringstid i tjänsten som specialofficer som uppgår till

- a) *minst 16 år, 60 år,*
- b) *minst 13 år, 61 år,*
- c) *minst 10 år, 62 år,*
- d) *minst 7 år, 63 år,*
- e) *minst 3 år, 64 år,*
- f) *under 3 år, 65 år,*

- a) *minst 10 år, 62 år,*
- b) *minst 7 år, 63 år,*
- c) *minst 3 år, 64 år,*
- d) *under 3 år, 65 år,*

2) för en sådan manlig tjänsteman vars tjänst som värvad har omvandlats till en civil tjänst och som före utgången av 1994 hade sådan pensionsgrundande tjänstgöringstid i tjänsten som värvad som uppgår till

- a) *minst 16 år, 50 år,*
- b) *minst 13 år, 51 år 6 månader,*
- c) *minst 10 år, 53 år,*
- d) *minst 7 år, 54 år 6 månader,*
- e) *minst 3 år, 56 år,*
- f) *under 3 år, 57 år 6 månader,*

3) för en sådan kvinnlig tjänsteman vars tjänst som värvad har omvandlats till en civil tjänst och som före utgången av 1994 hade sådan pensionsgrundande tjänstgöringstid i tjänsten som värvad som uppgår till

- a) *minst 16 år, 60 år,*
- b) *minst 13 år, 61 år,*
- c) *minst 10 år, 62 år,*
- d) *minst 7 år, 63 år,*
- e) *minst 3 år, 64 år,*
- f) *under 3 år, 65 år,*

4) för en sådan tjänsteman som har tjänstgjort inom försvarsförvaltningen den 31 december 1992 och som den 31 december 1994 har tjänstgjort i en sådan tjänst för vilken avgångsåldern var lägre än den allmänna avgångsåldern, när tjänstemannen före utgången av 1994 hade pensionsgrundande tjänstgöringstid som uppgår till

- a) *minst 16 år, 60 år,*
- b) *minst 13 år, 61 år,*
- c) *minst 10 år, 62 år,*
- d) *minst 7 år, 63 år,*
- e) *minst 3 år, 64 år,*
- f) *under 3 år, 65 år.*

2) för en sådan manlig tjänsteman vars tjänst som värvad har omvandlats till en civil tjänst och som före utgången av 1994 hade sådan pensionsgrundande tjänstgöringstid i tjänsten som värvad som uppgår till

- a) *minst 3 år, 56 år,*
- b) *under 3 år, 57 år 6 månader,*

3) för en sådan kvinnlig tjänsteman vars tjänst som värvad har omvandlats till en civil tjänst och som före utgången av 1994 hade sådan pensionsgrundande tjänstgöringstid i tjänsten som värvad som uppgår till

- a) *minst 7 år, 63 år,*
- b) *minst 3 år, 64 år,*
- c) *under 3 år, 65 år,*

4) för en sådan tjänsteman som har tjänstgjort inom försvarsförvaltningen den 31 december 1992 och som den 31 december 1994 tjänstgjorde i en sådan tjänst för vilken avgångsåldern var lägre än den allmänna avgångsåldern, och som före utgången av 1994 hade pensionsgrundande tjänstgöringstid som uppgår till

- a) *minst 7 år, 63 år,*
- b) *minst 3 år, 64 år,*
- c) *under 3 år, 65 år.*

Bestämmelser om avgångsåldern för tjänstemän som tjänstgör i andra civila tjänster finns i statstjänstemannalagen.

47 f §

Höjning av avgångsåldern i vissa tjänster

De avgångsåldrar som anges i 1 mom. 4—6 punkten och 2 mom. höjs årligen från och med ingången av 2018 så att om avgångsåldern uppnås

1) 2018 höjs avgångsåldern med tre månader från den avgångsålder som anges i 1 mom. 4—6 punkten och 2 mom.,

De avgångsåldrar som anges i 47 c—47 e § höjs och anpassas till förändringen i livslängden årligen så att om avgångsåldern uppnås

2) 2019 höjs avgångsåldern med sex månader från den avgångsålder som anges i 1 mom. 4—6 punkten och 2 mom.,

3) 2020 höjs avgångsåldern med nio månader från den avgångsålder som anges i 1 mom. 4—6 punkten och 2 mom.,

4) 2021 höjs avgångsåldern med ett år från den avgångsålder som anges i 1 mom. 4—6 punkten och 2 mom.,

5) 2022 höjs avgångsåldern med ett år och tre månader från den avgångsålder som anges i 1 mom. 4—6 punkten och 2 mom.,

6) 2023 höjs avgångsåldern med ett år och sex månader från den avgångsålder som anges i 1 mom. 4—6 punkten och 2 mom.,

7) 2024 höjs avgångsåldern med ett år och nio månader från den avgångsålder som anges i 1 mom. 4—6 punkten och 2 mom.,

8) 2025 eller senare höjs avgångsåldern med två år från den avgångsålder som anges i 1 mom. 4—6 punkten och 2 mom.

1) 2024 höjs avgångsåldern med ett år och nio månader från den avgångsålder som anges i 47 c—47 e §,

2) 2025—2027 höjs avgångsåldern med två år från den avgångsålder som anges i 47 c—47 e §,

3) år 2028 eller senare höjs avgångsåldern med två år från den avgångsålder som anges i 47 c—47 e § och den anpassas till förändringen i livslängden genom att den avgångsålder som höjts med två år justeras med lika många månader som den lägsta åldern för ålderspension justeras med enligt 102 § 4 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn; avgångsåldern fastställs för det år som föregår det år då tjänstemannen uppnår den avgångsålder som anges i 47 c—47 e §.

47 g §

Fastställande av avgångsåldern genom förordning av försvarsministeriet

De justerade avgångsåldrar som avses i 47 § och 47 a—47 f § fastställs årligen genom försvarsministeriets förordning senast en månad före ingången av det kalenderår för vilket avgångsåldrarna enligt nämnda paragrafer justeras.

47 h §

Fortsatt tjänstgöring efter avgångsåldern

Av tungt vägande skäl och med tjänstemannens samtycke kan huvudstaben

Av tungt vägande skäl och med tjänstemannens samtycke kan *Huvudstaben*

besluta att en tjänsteman som tjänstgör i en civil tjänst inom försvarsmakten kan fortsätta i tjänsten en viss tid efter avgångsåldern, dock högst till utgången av den månad under vilken en tjänsteman som är född 1957 eller tidigare fyller 68 år, en tjänsteman som är född 1958—1961 fyller 69 år och en tjänsteman som är född efter 1961 fyller 70 år, en tjänsteman med en militärtjänst som militärprofessor högst till dess att tjänstemannen fyller 65 år och en underofficer enligt 1 mom. 5 punkten till utgången av den månad under vilken underofficieren uppnår avgångsåldern 55 år.

Beslutet om rätt för en tjänsteman att kvarstå i tjänsten ska fattas innan tjänstemannen uppnår avgångsåldern. Ett tjänsteförhållande upphör utan uppsägning när den i 4 mom. avsedda tiden löper ut.

besluta att en tjänsteman som tjänstgör i en civil tjänst inom *Försvarsmakten* kan fortsätta i tjänsten en viss tid efter avgångsåldern, dock högst till utgången av den månad under vilken en tjänsteman som är född 1958—1961 fyller 69 år och en tjänsteman som är född efter 1961 fyller 70 år samt en tjänsteman med en militärtjänst som militärprofessor högst till dess att tjänstemannen fyller 65 år.

Beslutet om rätt för en tjänsteman att kvarstå i tjänsten ska fattas innan tjänstemannen uppnår avgångsåldern. Ett tjänsteförhållande upphör utan uppsägning när den i 1 mom. avsedda tiden löper ut.

Denna lag träder i kraft den 20 .
